

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Skola: Österstad skola
Läsåret: 2021/2022

Syfte

Skolan tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling. Syftet med skolans arbete är att målinriktat motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer i skolan. Alla på skolan har rätt att bli behandlade som individer utifrån sina egna förutsättningar och på lika villkor. Alla delar i skolans verksamhet omfattas av planen. Planen är ett arbetsredskap för all personal på skolan både pedagogisk och annan personal. Skolpersonal ska presentera och arbeta med planen tillsammans med elever. Uppstår situationer av diskriminering eller kränkande behandling ska vi alltid agera. Skolan ska vara en trygg och säker plats där elever och personal trivs, utvecklas och känner trygghet.

Skolans namn Österstad skola	Planen gäller Från 2021 till 2022
Verksamhetsformer som omfattas av planen (årskurser, fritidshem m.m.) Fritidshem, F-klass - år 4	
Ansvariga för planen Skolans rektor och samtlig personal.	

Lagrums

Utgångspunkt för denna plan är dels 6 kap. skollagen (2010:800), dels diskrimineringslagen (2008:567) och därmed täcker denna plan kraven i skollagen och diskrimineringslagen.

Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska skolan fortlöpande arbeta i fyra steg med att motverka diskriminering. Arbetet syftar till att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering har ett dokumentationskrav. Dokumentationskravet ersätter det tidigare kravet på att ha en likabehandlingsplan och ska göras löpande under året.

Diskrimineringslagen kräver att varje skola;

- Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever.
- Ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Diskrimineringslagen förbjuder sex former av diskriminering:

Direkt diskriminering - när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation.

Indirekt diskriminering - när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder.

Bristande tillgänglighet - när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier - är förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier -förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktion att diskriminera -kan vara att enbart arbetssökande med svenska namn ska intervjuas, någon som är homosexuell inte ska få service, en person med en viss etnisk tillhörighet inte ska få komma in i affären eller restaurangen.

Skollagen

Enligt skollagen kapitel 6 är skolan skyldig att:

- Målmedvetet arbeta mot kränkande behandling av barn och elever.
- Göra allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Varje år upprätta en plan mot kränkande behandling.
- Leva upp till den så kallade anmälningsskyldigheten. Om skolpersonalen får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är de skyldiga att informera rektor
- Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen, det vill säga den som driver skolan.

I skollagen kapitel 6 finns också ett förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev.

Definitioner av centrala begrepp

Diskriminering innebär att en elev missgynnas eller kränks av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen av elever och barn. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering av barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en elevs värdighet.

Trakasserier och *kränkande behandling* kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Det är den utsatta elevens upplevelse som ska beaktas, om eleven känner sig kränkt eller diskriminerad.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Delaktighet i utarbetandet av planen

Elevernas delaktighet i utarbetandet av planen

Planen mot diskriminering och kränkande behandling görs känd för alla elever genom att klassläraren och eleverna diskuterar och reviderar den vid läsårsstarten. Som en stående punkt på klassråden diskuteras trivsel, egna trivselregler i klassen och arbetsmiljöfrågor. Detta som en uppföljning av planen mot diskriminering och kränkande behandling under läsåret. Elevrådet engageras i det främjande och förebyggande arbetet. Elevrepresentanter i elevrådet diskuterar innehållet i planen mot diskriminering och kränkande behandling. Personal är närvarande och håller i detta samtal och en representant från fritids finns också med på elevrådet.

Vårdnadshavarnas delaktighet i utarbetandet av planen

Skolrådet engageras i det främjande och förebyggande arbetet. Skolrådsrepresentanterna kan ställa frågor och även komma med synpunkter på vår plan mot diskriminering och kränkande behandling. På höstens föräldramöte presenteras planen för alla vårdnadshavare. Planen finns också på skolans hemsida www.motala.se.

Personalens delaktighet i utarbetandet av planen

Arbetslagen tillsammans med rektor gör tillsammans ett utkast till den nya planen mot diskriminering och kränkande behandling som sedan får gå på remiss till elevråd och skolråd. All personal, oavsett befattning, känner och tar ansvar för alla barn inom verksamheten. Alla som vistas på enheten är ansvariga för att planen, värdegrund och ordningsregler åtföljs.

Kartläggning

Inför varje läsår görs en ny kartläggning av verksamheten för att planen ska anpassas efter det rådande läget. Eleverna är experter på hur situationen är och medverkar alltid i kartläggningen. Arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering utgår ifrån det som framkom av kartläggningen. Även situationer som uppstår utanför skolan räknas, om de har samband med verksamheten.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Vid läsårsstart är eleverna delaktiga och tar fram trivselregler i klasserna och på skolan. Där kommer vi överens om vad som gäller och vilka förväntningar vi kan ha på varandra. Som en stående punkt på klassråden diskuteras trivsel, egna trivselregler i klassen och arbetsmiljöfrågor. Detta som en uppföljning av planen mot diskriminering och kränkande behandling under läsåret. Elevrådet engageras i det främjande och förebyggande arbetet.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Arbetslaget jobbar med planen i samband med arbetslagsträffar, samt planerar för vilka aktiviteter man vill arbeta med för att förebygga kränkningar och främja likabehandling. Nyanställd personal och vikarier informeras om planens innehåll i samband med introduktionen.

Hur kartläggningen har genomförts

- § enkäter
- § organiserade samtal med barn eller elever och personal
- § trygghetsvandringar
- § dokumentation från fall av kränkande behandling.

Resultat av kartläggning

För att säkerställa elevernas uppfattning genomfördes en omfattande enkät.

Resultatet av elevenkäten visar att majoriteten av våra elever är trygga i skolan. De analyser som gjorts under läsåret visar att våra elever känner en hög grad av trygghet och trivsel. Majoriteten av eleverna trivs både med sina skolkamrater och med sina lärare. De uttrycker också att de har kompisar att vara med, samt vuxna de känner förtroende för.

Främja elevers lika rättigheter och motverka diskriminering

Utifrån kartläggningen kommer skolan att genomföra följande åtgärder

Arbetet handlar inte om att genomföra åtgärder mot problem som redan uppkommit i ett enskilt fall, utan om att förebygga att barn, elever eller studerande diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter till exempel i förskolan, skolan eller på fritidshemmet.

Diskrimineringsgrund Åtgärder ska vidtas för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter på en mer generell och strukturell nivå.	Vad ska göras? Arbetet kan omfatta kompetensutveckling för personalen för att öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering.	När?	Vem är ansvarig?	När och hur ska uppföljning ske? Observera att dokumentation ska ske löpande.
Kön	Pedagoger ser till att fördela ordet jämnt mellan pojkar och flickor i klassrummet. Pedagoger väljer litteratur så att huvudpersonerna varierar utifrån kön. Pedagoger är noggranna att inte värdera eller behandla elever olika på grund av att de är pojkar eller flickor.	Fortlöpande	All personal på skolan	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.
Könsöverskridande identitet eller uttryck	Vid planering av arbete i flick- och pojkgrupper är det viktigt att vara medvetna om att det kan innebära en risk att vissa elever upplever arbetssättet som missgynnande och kränkande.	Fortlöpande	All personal på skolan	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.
Etnisk tillhörighet	Skapa ökad förståelse för nationella minoriteter i Sverige, genom böcker, teater, musik och film. Diskutera och analysera fördomar och föreställningar som kan förekomma i media.	Fortlöpande	All personal på skolan	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.
Religion eller annan trosuppfattning	Uppmärksamma traditioner som är knutna till olika världsreligioner.	Fortlöpande	All personal på skolan	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.
Funktionsnedsättning	Synliggör framgångsrika personer, t.ex. författare, forskare, politiker, idrottsmän och kvinnor, musiker,	Fortlöpande	All personal	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.

	med funktionsnedsättning, för att hjälpa elever att förstå och tolerera människor med funktionsnedsättning.		på skolan	
Sexuell läggning	Pedagogerna behandlar homo-, bi- och heterosexuallitet på ett likvärdigt sätt inom ramen för sex- och samlevnadsundervisningen, samt övrig undervisning.	Fortlöpande	All personal på skolan	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.
Ålder	Exempel på tänkbara åtgärder: Eleverna får samarbeta med elever i andra årskurser t.ex. vid temaarbeten inom arbetslagen.	Fortlöpande	All personal på skolan	Vid läsårets slut sker uppföljning i arbetslagen.
Ansvarig för den löpande dokumentationen:		Rektor och arbetslagsledare.		

Förebygga och förhindra kränkande behandling

Utifrån kartläggningen kommer skolan att genomföra följande åtgärder				
Åtgärd nr Åtgärder för att förebygga incidenter på platser eller i situationer som framkommit i kartläggningen.	Vad ska göras?	När?	Vem är ansvarig?	När och hur ska uppföljning ske?
1.Skolgården	När hela skolan har rast samtidigt dubblerar vi rastvärdarna för att kunna täcka hela skolgården. Diskussioner i klassrummen om beteende och språk samt gemensamma regler. Rastaktiviteter anordnas.	Fortlöpande	All personal på skolan.	Arbetslagsmöten
2.Omklädningsrummen	Vi har alltid en vuxen i varje omklädningsrum.	Fortlöpande	Idrottslärare	Fortlöpande
3.Arbeta i klassrummen	Trivselregler utarbetas tillsammans med eleverna. Anpassningar utifrån elevernas behov.	Vid terminsstart och sedan fortlöpande.	Klassläraren	Fortlöpande samt vid varje terminsslut.
4. Korridor (förflyttning)	Vid in- och utgång i samband med rast finns vuxna närvarande.	Fortlöpande	Pedagoger	Fortlöpande

Rutiner för akuta situationer

Skolans utrednings- och åtgärdsskyldighet gäller för alla former av kränkningar och trakasserier som uppstår i samband med verksamheten oavsett om det utförs av elever eller personal. Det kan handla om sådant som händer på väg till eller på väg hem från skolan. Det kan även handla om något som händer på sociala medier. Även om händelsen är löst eller bagatellartad så ska en anmälan göras.

Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling

På vår skola ska all personal vara observant och uppmärksamma situationer där det finns misstanke om kränkande behandling eller trakasserier.

Rutiner för att anmäla misstanke om trakasserier och kränkande behandling

Det är den utsatta elevens upplevelse som ska beaktas, om eleven känner sig kränkt eller diskriminerad ska detta anmälas till rektor. Anmälan till rektor ska göras skyndsamt, helst samma dag. Rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Anmälan görs även här skyndsamt och på särskild blankett.

Enligt förarbeten till skollagen gäller anmälningskyldigheten även om elev som utsatts inte själv känner sig kränkt. Det kan uppstå situationer där barn och elever på grund av ålder eller funktionsnedsättning inte förstår att den blir utsatt för kränkande behandling. Finns det en misstanke om kränkande behandling ska en anmälan göras.

Rutiner- att utreda och åtgärda när elev trakasserar eller kränks av andra elever

Då personal får kännedom om att en elev utsatts för diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling ska utredning påbörjas skyndsamt. Utredningens omfattning måste avgöras från fall till fall. Rektor ansvarar för att utredning genomförs.

Utredningsgång:

1. Personal som får kännedom om, eller bevittnar händelsen försöker reda ut den akuta situationen och kontaktar samma dag berörda elevers mentorer. Samma personal anmäler detta till rektorn. Rektorn anmäler till huvudman enligt ovan beskrivna rutin.
2. Samtal med den/de som är utsatt. Tillvägagångssätt nedan anpassas efter den aktuella situationen.
3. Samtal med den/de som utför kränkningarna. Ställ frågor för att kunna reda ut vad som hänt. Använd bara öppna frågor.
4. Samtal med kamrater eller andra som befunnit sig runt "situationen".
5. Mentor/klasslärare eller annan personal kontaktar elevernas vårdnadshavare och informerar om hur skolan arbetar i ärendet.
6. Individuell plan för åtgärder upprättas vid behov för varje enskilt fall.

Tänkbara åtgärder är att:

- Ha återkommande samtal med barn, elever och eventuella vårdnadshavare.
 - Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och vid tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
 - Göra insatser med hjälp av elevhälsa (ex. kurator, psykolog).
7. Efter 1 - 2 veckor hålls ett uppföljningsamtal med eleven och andra inblandade. Känner eleven att hon/han fått upprättelse? Har kränkningarna upphört? Har inte kränkningarna upphört så måste andra eller mer intensiva åtgärder sättas in.

Rutiner- att utreda och åtgärda när elev trakasseras eller kränks av personal

Utredningsgång:

1. Utredningsgången kring eleven är samma som punkt 1 - 7 i exempel ovan. Utöver anmälan till huvudman kontaktar rektor även verksamhetschefen.
2. Utredningen kring personalen hanteras av verksamhetschefen. Utredningsgången ovan, i punkt 1 - 7, ska vara grund för utredningen kring personalen.

Rutiner - uppföljning av åtgärder vid trakasserier och kränkande behandling

När en åtgärd sätts in måste skolan följa upp och utvärdera åtgärden. Har den avsedda effekten uppnåtts? Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att trakasserierna ska upphöra. För att säkerställa att trakasserierna eller kränkande behandlingen inte upprepas finns rutiner för att följa upp och utvärdera åtgärderna.

Rutiner för uppföljning

På det gemensamma rastmötet som hålls varje vecka följer vi upp aktuella händelser och anmälningar. Rektor är med på dessa träffar för att följa upp ärenden och få en insikt i hur klimatet är på skolan.

Rutiner för dokumentation av utredning, åtgärder och uppföljning

För att kunna följa upp effekterna av åtgärderna är det viktigt att dokumentation sker. Dokumentationen kan även hjälpa till att upptäcka om de inträffade kränkningarna eller trakasserierna är del av ett större problem som kräver större insatser. Rektor ansvarar för att dokumentation förs om händelsen som föranlett anmälan om trakasserier eller kränkande behandling.

Rutiner för dokumentation

Vid utredning om hot/våld, trakasserier eller annan kränkande behandling ska samtalen med de inblandade dokumenteras. Berörd personal ansvarar för dokumentationen.

All dokumentation och åtgärdsprogram förvaras inlåst. Rektor är ansvarig för att all personal känner till de rutiner som är fastställda och att de följs.

Förankring av planen

Det är viktigt att planen är känd hos all personal i verksamheten och hos barn, elever och vårdnadshavare.

Förankring hos elever

All personal arbetar för att Likabehandlingsplanen förankras hos alla elever. Som en stående punkt på klassråden diskuteras trivsel, egna trivselregler i klassen och arbetsmiljöfrågor. På fritids följs planen upp under deras stormöten.

Förankring hos vårdnadshavare

Vårdnadshavarnas delaktighet: Skolrådet engageras i det främjande och förebyggande arbetet. Skolrådsrepresentanterna kan ställa frågor och även komma med synpunkter på vår plan mot diskriminering och kränkande behandling. Inför höstens föräldramöte får vårdnadshavarna möjlighet att ta del av Likabehandlingsplanen som finns på skolans hemsida på www.motala.se. Ansvarig är rektor.

Förankring hos skolans personal

Arbetslagen tillsammans med rektor gör ett utkast till den nya Likabehandlingsplanen som sedan tas upp på skolråd. All personal, oavsett befattning, känner och tar ansvar för alla barn inom verksamheten. Alla som vistas på enheten är ansvariga för att värdegrund, ordningsregler och likabehandlingsplan åtföljs.

Utvärdering

Vid periodens slut ska planen utvärderas. Utvärderingen ska tillsammans med kartläggningen ligga till grund för utarbetandet av nya mål, åtgärder och rutiner. Utvärderingen ska också dokumenteras i nästa års plan.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vid utvärderingen konstaterar vi att vi genomfört de förebyggande insatser vi planerat för, även det fortlöpande arbetet har varit bra. Vuxennärvaron har varit god och hållits där behoven funnits i enlighet med planen.

Elevenkäten visar på att majoriteten av eleverna upplever en trygg skolmiljö och god arbetsro. Det finns dock undantag vilket gör att vi strävar mot att bli ännu bättre.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Sara Fernqvist
Anders Gransö
Marina Öjdemark

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Annelie Ekman	Årets plan ska utvärderas senast Augusti 2022
----------------------	--

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till:

Elever och vårdnadshavare kan alltid prata med all personal på skolan.

Kontaktuppgifter:

Rektor: Annelie Ekman	tel nr. 0141-22 57 43
Skolsköterska: Shelina Rehn	tel nr 0141 – 22 34 88
Kurator: Sari Hammarfrid	tel nr. 0141-22 52 65